

ROLLO MAY, *Amor i voluntat*, 1973. (Publicat en castellà: *Amor y voluntad. Contra la violencia y la apatía en la sociedad actual*. Editorial Gedisa, 2011.)

(Traducció: TNC)

La relació entre l'artista i el neuròtic, considerada sovint misteriosa, és totalment comprensible des del punt de vista que presentem aquí. Tant l'artista com el neuròtic parlen i viuen des de les profunditats subconscients i inconscients de la seva societat. L'artista ho fa positivament en comunicar als seus semblants allò que experimenta. El neuròtic ho fa negativament. En experimentar les mateixes significacions i contradiccions subjacents en la seva cultura, el neuròtic no és capaç de donar a les seves experiències una significació que es pugui comunicar a ell mateix o als seus semblants.

L'art i la neurosi tenen una funció de *predir*. Com que l'art és una comunicació que sorgeix de nivells inconscients, ens presenta una imatge de l'home que només és perceptible per a aquells membres de la societat que en virtut de la seva consciència sensible viuen en la frontera de la seva societat; viuen, per dir-ho d'alguna manera, amb

un peu en el futur. Sir Herbert Read afirma que l'artista anticipa la experiència científica i intel·lectual posterior del gènere humà.¹ Les canyes aquàtiques i les potes d'ibis pintades en dissenys triangulars sobre vasos neolítics a l'antic Egipte predeien el posterior desenvolupament de la geometria i de les matemàtiques amb què els egipcis calculaven els astres i mesuraven el Nil. En el magnífic sentit de les proporcions gregues que mostra el Partenó, a les vigoroses cúpules de l'arquitectura romana i a les catedrals medievals, Read mostra que l'art, en un determinat període de la història, expressa significacions i tendències que encara són inconscients però que posteriorment seran formulades pels filòsofs, els líders religiosos i els homes de ciència de la societat. Les arts anticipen el futur desenvolupament tecnològic i social en una generació quan el canvi és superficial, o en diversos segles quan el canvi, com el descobriment de les matemàtiques, és profund.

Així mateix veiem que els artistes expressen conflictes de la societat abans que aquests sorgeixin conscientment en la societat en general. L'artista —que és «l'antena de

---

¹ Sir. Herbert Read. *Icona i idea: La funció de l'art en el desenvolupament de la consciència humana*.

l'espècie», per usar la frase d'Ezra Pound— viu en formes que només ell pot crear des de les profunditats que experimenta en si mateix en pugnar amb el seu món i modelar-lo. [...]

El món que presenten els nostres pintors, dramaturgs i altres artistes contemporanis és un *món esquizoide*. Aquests artistes representen les condicions del nostre món que fan peculiarment difícils estimar i voler. És un món en el qual, amb tots els mitjans de comunicació tan vastament desenvolupats que ens bombardegen per totes bandes, la vertadera comunicació personal resulta summament difícil i poc habitual. Els dramaturgs més significatius del nostre temps, tal com fa notar Richard Gilman, són aquells que precisament prenen per tema principal aquesta pèrdua de comunicació, són aquells que mostren, com Ionesco, Genet, Beckett i Pinter, que la nostra sort actual com a homes és la d'existir en un món on la comunicació entre les persones està destruïda. [...]

L'artista presenta la seva imatge esberlada de l'home, però la transcendeix en el mateix acte de transmutar-la en art. Allò que dóna sentit al nihilisme, a l'alienació i a altres aspectes de la condició de l'home modern, és el seu acte

creador. Tornem a citar Merleau Ponty, quan es refereix al temperament esquizoide de Cézanne: «Així la malaltia deixa de ser un fet absurd i una fatalitat, i es converteix en una possibilitat general d'existència humana».

El neuròtic i l'artista —atès que tots dos viuen el subconscient de l'espècie— ens revelen què haurà de sorgir endèmicament en la societat posterior. El neuròtic experimenta els mateixos conflictes sorgits de la seva experiència del nihilisme, de l'alienació, etc., però és incapaç de transmutar-los en obres de creació, per una banda, i és incapaç de negar-los, per l'altra. Tal com va observar Otto Rank, un neuròtic és un «artista fracassat», un artista que no pot transmutar els seus conflictes en art.

Admetre això com a realitat no només ens ofereix llibertat com a persones creadores, sinó també posa la base de la nostra llibertat com a éssers humans. De la mateixa manera, considerar des del començament el fet de l'estat esquizoide del nostre món pot proporcionar-nos una bona base per descobrir l'amor i la voluntat a la nostra pròpia època.